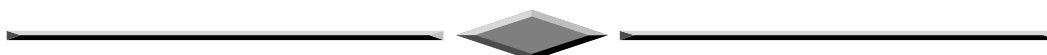

Elverum Kommunale Pensjonskasse

ÅRSRAPPORT 2016

Elverumsfullmakten

Krigens hendelser er i ferd med å forsvinne fra levende hukommelse. Etterkrigsgenerasjonene har hørt om, men ikke opplevd dramatikken. Hva forsvarte vi? Et forrevnet landskap med fjord, fjell, vann og trær. Vår grunn. Men vi forsvarte også noe annet. Våre verdier.

Filmen Kongens Nei, har mange klipp fra Elverum. Det var her, på Elverum folkehøyskole, Stortinget ga regjeringen fullmakt til å regjere landet inntil Stortinget igjen kunne sette ordinært møte. En legal beslutning om å endre de demokratiske spillreglene i en kritisk fase for å bevare demokratiet og det menneskeverd det vi sto for.

Om kampen er annerledes i dag, er kampen for demokrati og menneskeverd stadig viktig. Da er lærdommen fra film og litteratur god. Vi har fremdeles mennesker i våre rekker som kan verifisere fortellingene fra krigens dager. Det gir grunnlag for trygghet i formidlingen.

Gjennom filminnspillingen fikk også yngre mennesker «oppleve» noe av krigen. De fikk også møte en del av de som opplevde krigen ved førpremieren.

Stolthet over historien er en god bærebjelke for utvikling i dag. Takk til Elverum kommunes informasjonsavdeling for lån av bildene. De er tatt i forbindelse med førpremiere for filmen, der alle i Hædmark og Oppland over 90 år var invitert.

Historien er en rød løper til fremtiden!

Styrets beretning

FORMÅL

«Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og andre pensjonsberettigede i overensstemmelse med bestemmelsene i hovedtariffavtale i KS-området om pensjonsforhold.» (Vedtektene § 1-1)

Pensjonskassen skal forvalte medlemmenes midler slik at avkastningen bidrar til stabil og lavest mulig kostnad for medlemsbedriftene.

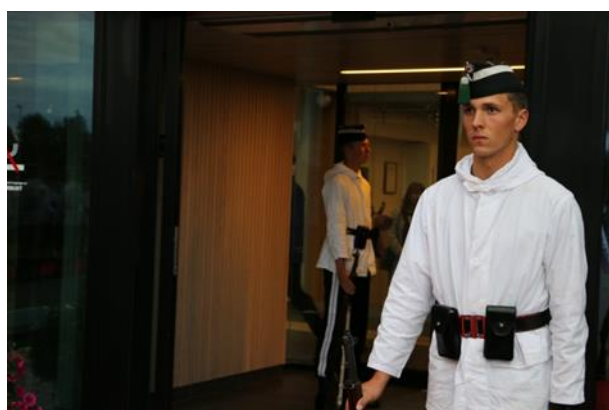
Elverum kommunale pensjonskasse ble etablert i 1921 av Elverum kommune. Pensjonskassen er et gjensidig forsikrings-selskap. Den juridiske enheten har styret som øverste organ. Kontorsted er Elverum.

MEDLEMSFORETAK

- Elverum kommune
- Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS
- Elverum Energi AS
- Elverum kommunale pensjonskasse

ENDRINGER I BALANSEN

Elverum Nett AS og Elverum Fjernvarme AS ble solgt til Eidsiva Energi AS og flyttet i den forbindelse sin pensjonsavtale ut av EKP med virkning fra 01.01.16. Se note 9.

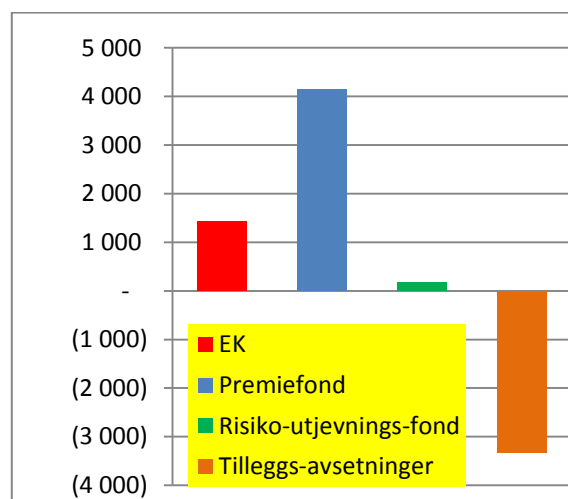

RESULTAT

2016 ble nok et år med gode resultater. Resultat før tilleggsavsetninger (ikke pliktige avsetninger) er fordelt slik:

	2 016	2 015
Renteresultat til Tilleggsavsetninger	-3 318	-2 573
Renteresultat til Premiefond	3 976	0
Risikoresultat til Risikoutjevningssfond	173	-549
Risikoresultat til premiefond	173	0
Til opptjent EK	1 427	1 385
Fordelt resultat:	2 429	-1 737

Tabell : Årets resultatfordeling.

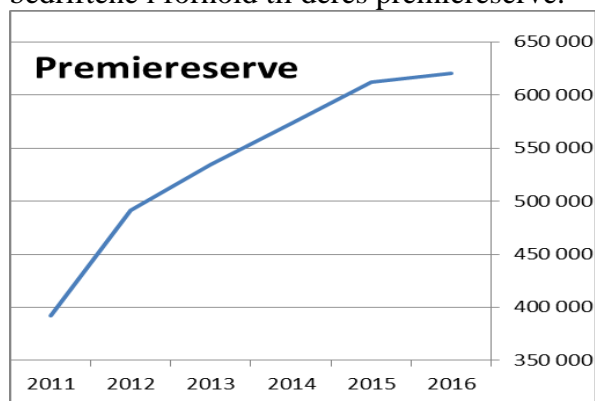
Figur: Årets resultatfordeling.

Forvaltningskapitalen har økt med 2 % til tross for at to selskap flyttet sin ordning ut av EKP, og dermed tok med seg 47 732 i reserver.

Avkastningen er på 5,07 %. Av dette er 15 927 ikke realisert avkastning. Dette bedrer bufferkapitalen og sikrer oss ved fremtidige reduksjoner i børskurser.

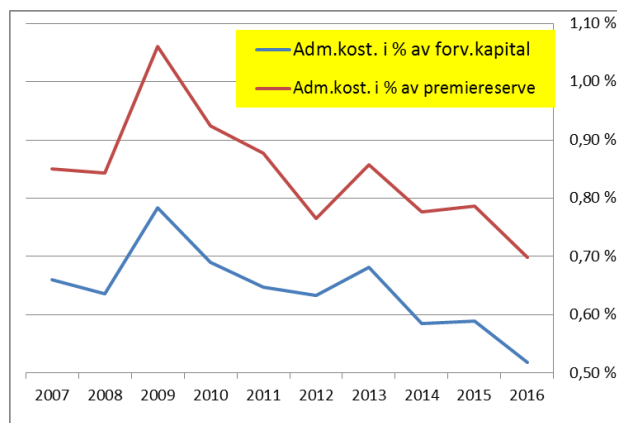
Fra 01.01.15 gjelder dødelighetstariffen K-2013 . Dette har medført en økning i premiereserve. Egenkapital skulle minst dekke 20 % av dette. Denne bruk av egenkapital ble etter godkjenning av Finanstilsynet fordelt over flere år. Etter årets bruk, 2 146, er oppreserveringen fullført.

Pensjonskassen har tilfredsstillende egenkapital og kapitaldekning. Målsetningen er å ha en kapitaldekning på 12 til 16 %. Faktisk dekning er 13,03 %. (Se note 4.) På grunn av økte pensjonsforpliktelser, har vi også behov for økende egenkapital. Årlig innkalles derfor egenkapital fra medlemsbedriftene i forhold til deres premiereserve.

Figur: Utvikling i premiereserve (se også note 6).

Vår strategi fastsetter at tilleggsavsetninger skal være 1,5 til 2 ganger årets rentegaranti. Bokført avkastning er høy i 2016 på grunn av realisering ved uttreden av medlemsforetak. Siden Finanstilsynet har foreslått endringer i kapitalkravene, prioriterer styret å øke tilleggsavsetningene opp mot maksimalt i forhold til målsetningene.

Figur: Utvikling i administrasjonskostnad.

På grunn av forholdsvis få aktive medlemmer vil administrasjonskostnadene være relativt høye. Styret er tilfreds med at administrasjonskostnadene har bedret seg både målt mot forvaltningskapital og premiereserve. Administrasjonsreserven har fått tilbakeført midler som ble brukt i 2015.

Lokal plassering og tilhørighet gir pensjonskassen mulighet til å løse oppgaver som normalt påhviler medlemsbedriftene, f.eks informasjon og veiledning ved pensjonering. Videre bidrar pensjonskassen til utvikling av en personalpolitikk, som på lang sikt kan gi lavere pensjonskostnader for medlemsbedriftene. Gjennom dette mener styret at pensjonskassen er et godt instrument for medlemsbedriftene.

Risikoresultatet er svakt positivt i 2016. Det tilsier at uttak av pensjon har fulgt normalen. Vi har behov for å sette av penger til unormale hendelser og avsetter maksimalt til risikoutjevningfond. Fremdeles bør risikoutjevningfondet styrkes. Målet er 2 % av premiereserven.

FORTSATT DRIFT

Pensjon har langsiktig perspektiv. Dette er nedfelt i rammeverket for pensjonskasser. Styret vurderer selskapets kapitalforhold som gode i forhold til risikoprofil og myndighetenes krav. Finanstilsynet har foreslått nye krav til risikokapital fra og med 2018. Stresstest I pr 31.12.16 viser at vi tilfredsstillende foreslåtte krav fra 01.01.18 før foreslåtte lettelse i beregningen er tatt med i beregningen. Pensjonskassens styre ser ikke at nye regler vil true fortsatt drift eller kreve raske endringer i kapitalforvaltningen.

Gjennom internkontroll, rapportering til offentlig myndighet, revisjon, aktuar og annen bistand, følger virksomheten opp endringer i regelverket. Styret mener at pensjonskassen har god evne til å takle endringer.

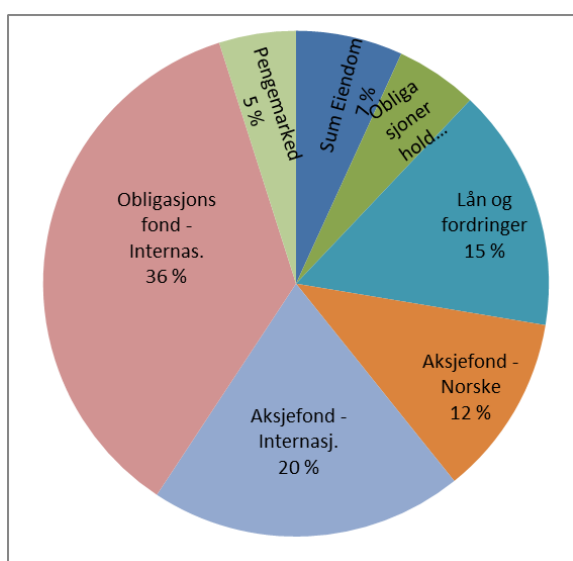
Administrasjonsinntektene har som følge av flytting av virksomheter blitt redusert. Det kan få konsekvenser for satsen for administrasjonspremie, men ikke for fortsatt drift.

Styret har lagt fortsatt drift til grunn for regnskapet ut fra vurderingene over.

FORVALTNING

Elverum kommunale pensjonskasse skal forvalte kapitalen etter forsikringslovgivningen. Pensjonskassen har skriftlig strategi for forvaltning av kapitalen. Denne ajourføres årlig av styret.

Forvaltningsstrategien er grunnlaget for plassering av midler. Løpende rapportering inneholder porteføljens sammensetning i forhold til mandat (jf. forvaltningsstrategi), avkastning, lovbestemte krav til ansvarlig kapital og gjennomført bufferkapitalmåling og stresstest.

Figur: Fordeling mellom aktivaklasser (se note 2)

Innenfor de overordnede rammer for forsvarlig sikkerhet, risikospredning og likviditet, skal pensjonskassen maksimere avkastningen på de forvaltede midler. Forvaltningen skal sikre at pensjonskassen kan betjene pensjonsforpliktelsene. Den samlede risikobærende evne i form av bufferkapital, skal være tilstrekkelig. Risikoen måles gjennom stresstest fastsatt av Finanstilsynet. Stresstesten tar utgangspunkt i fall i aktuelle finansmarkeder.

Bygging av buffere har siden 2005 vært viktig for pensjonskassen. Tilstrekkelige buffere gir økt mulighet for å hente gode resultater i finansmarkedet. Styret vil fremover arbeide med hvor store buffere pensjonskassen skal ha i relasjon til hvor

mye en skal føre tilbake til medlemsbedriftene.

Bufferkapital ved årets slutt er 158 445 (se note 4).

Stresstest viser at bufferkapitalen skal kunne dekke et tap på inntil 8 %, 70 141.

Pensjonskassen har felles forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen, jf Forsikringsvirksomhetsloven (FVL) § 9-7 niende ledd.

Renteresultatet i note 1, fordeles slik:

- Selskapsporteføljen: plassering av egenkapitalen og likviditet i forbindelse med driften og utgjør 5,52 % av totalkapitalen. Dette utgjør det ”ikke-tekniske” regnskapet.
- Kollektiv- eller kundeporteføljen utgjør 94,48 % og danner grunnlaget for det ”tekniske regnskapet”.

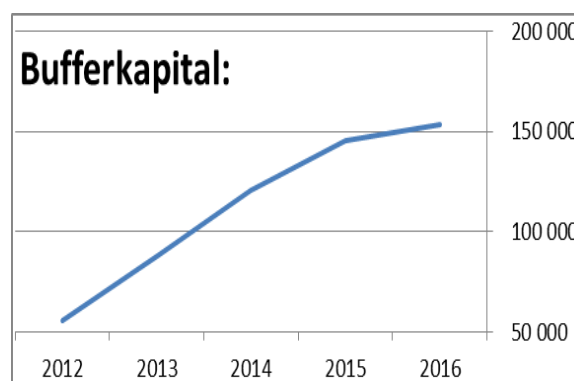
Fordelingen beregnes på grunnlag av inngående balanse.

Midlene forvaltes i hovedsakelig i fond valgt av styret etter anbefaling fra rådgiver.

Fordeling for 2017:

- selskap 5,50 %.
- kollektiv 94,50 %.

Prinsipielt er det korrekt å fordele mellom porteføljene kontinuerlig, f. eks ved hver månedsavslutning. Siden en pensjonskasse er et gjensidig forsikringsselskap, eier medlemsbedriftene egenkapitalen og ingen part får over tid vesentlige fordeler eller ulemper med årlig avregning.

Figur: Utvikling i bufferkapital (se note 4)

RISIKO

Kapitalforvaltningsstrategien setter mål for avkastningen. Pensjonskassen har tidligere opplevd vesentlige tap med tilhørende reduksjon av egenkapital, bufferkapital og derved handlingsrom. Gjennom en forsiktig strategi er buffer og handlingsrom bygget opp. Ved gjennomgang av kapitalforvaltningsstrategien i 2016 har vi økt satsing i eiendom uten at det endrer risikoen vesentlig, men det øker forventet avkastning. Videre har en funnet nye elementer som kan klassifiseres som «Lån og fordringer» som har tilfredsstillende avkastning i forhold til risiko.

Obligasjonsmarkedet er i endring på grunn av nye krav til bankene og veldig lav rente. Som en konsekvens av dette er durasjonen i renteporteføljen søkt justert ned.

Pensjonskassen kan normalt ikke være stor aktør i enkeltprosjekter. Dersom objektene delvis er finansiert med lån, begrenses pensjonskassens mulighet til å delta ytterligere. Pensjonskassen ser det derfor ikke som tjenlig å være aktør i det åpne lokale markedet. Dersom avkastningen er interessant og kostnaden for kommunen tilsvarende interessant, kan det vurderes et samarbeid, f. eks om bygningskjøp.

Verdens finansmarkeder var preget av uro også i 2016. God utvikling i aksjer, spesielt i norske aksjer, preger pensjonskassens resultater. Omløpsobligasjonene har vist svake resultater. Pensjonskassen handler i norske kroner, men internasjonale fond vil naturlig preges av variasjoner i valuta.

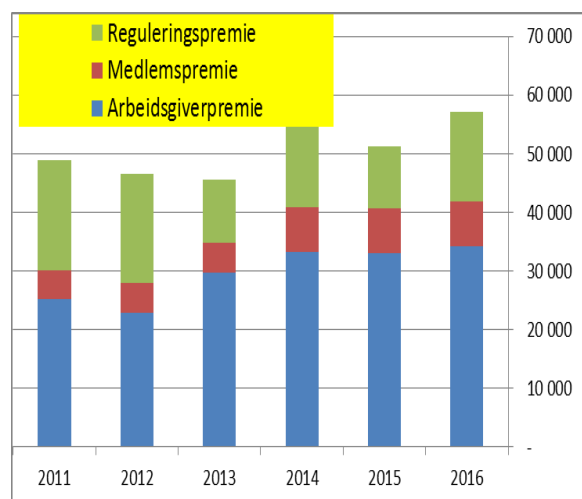
Norske kroner svekket seg mye både mot USD og Euro i 2015. Vi har hatt en del usikrede midler. Ved realisasjon i januar ble nedslag av ikke valutasikrede fond prioritert.

PREMIEINNTEKTER

Arbeidsgiverpremien er fastsatt i tråd med anbefalingene fra aktuar. Medlemspremien er tariffestet.

Reguleringskostnaden ble vesentlig høyere i år enn for 2015. Svingningene har stor grad av samvarians med tariffoppgjørene:

- hovedoppgjør, høy reguleringspremie.
- mellomoppgjør, lav reguleringspremie.

Figur: Premieinntekter i hele tusen

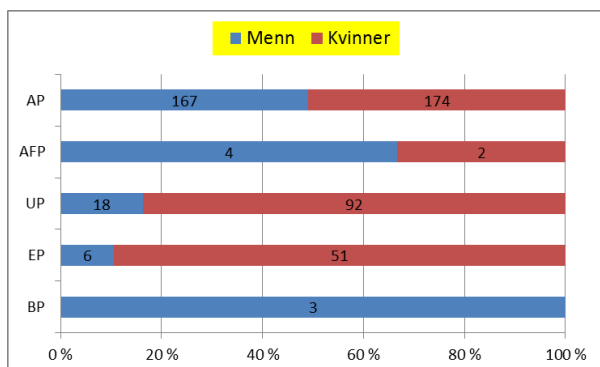
Arbeidsgiverpremie:

- Økningen fra 2012 til 2014 skyldes økt premiegrunnlag i form av flere medlemmer og høyere lønn.
- Det er en liten økningen i 2016 kommer på tross av bortfallet av 2 medlemsbedrifter.

PENSJONER

AFP-utbetalingene har steget i gruppen under 65 år. Kommunen reduserte høsten 2015 den økonomiske delen av seniorpolitikken. Økningen kan se ut til å ha sammenheng med denne endringen.

Forholdet mellom kvinner og menn som har AFP samsvarer dårlig med forholdet blant aktive medlemmer.

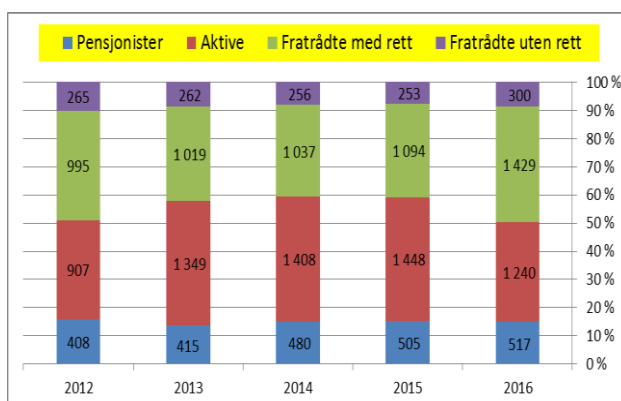

Figur: Pensjonistbestand

Antall uførepensjonister er redusert. Men det er grunn til bekymring at så stor andel av uførheten er blant kvinner. Disse er ansatt i sektorer som pleie og omsorg og barnehage.

Alderspensjoner øker både i antall og beløp. Dette har en naturlig sammenheng med levealder, medlemsbestand og lønnsutvikling.

Det er vanskelig å forutsi endring i ytelser fra tjenstepensjonsordningen etter nye generelle regler i folketrygden fra 01.01.2011. Tilpasning av offentlig tjenstepensjon til endringer i folketrygden fra 2011 er ikke kommet inn i tariffavtalen. Pensjonskassen vil derfor utvikle seg videre etter hvert som endringer blir vedtatt.

Figur: Medlemsbestand

I 2016 ble det gjort en etterkontroll av medlemsbestanden etter bytte av medlemssystemet i 2014. Det viste at flere som hadde sluttet i stilling fremdeles sto med aktivt medlemskap. Derfor er antall aktive redusert, men fratrådte (med og uten selvstendig rett til pensjon) har økt tilsvarende.

Pensjonskassen legger vekt på et godt samarbeid med medlemsbedriftene for å tilrettelegge en god arbeidsgiverpolitikk. Gjennom dette ønsker vi å oppnå god tilfredshet i arbeidssituasjonen med lavere grad av uførhet og behov for tidligpensjon som konsekvens. Et slikt arbeid vil generelt øke livskvaliteten til medlemmene og gi lavere kostnader til pensjon for pensjonskassen og derved grunnlag for lavere premie til medlemsbedriftene.

MILJØ OG ARBEIDSMILJØ

Pensjonskassen har et godt arbeidsmiljø.

Det har ikke vært skader, ulykker, eller sykefravær i 2016.

Virksomheten forurensrer ikke det ytre miljø. Kapitalforvaltningen bygger på samme etiske rammer som statens pensjonsfond utland. Gjennom dette bidrar også kapitalforvaltningen generelt til styrking av arbeidsmiljø og ytre miljø.

LEDELSE

Virksomheten er forankret i lov- og forskriftsverk for finans- og forsikringsbransjen (Livsforsikringsselskap).

Pensjonskassen er under generelt tilsyn av *Finanstilsynet* i henhold til lov og tilhørende forskrift.

Pensjonskassen har daglig leder i hel stilling.

Styret har seks medlemmer. Kommunestyret i Elverum velger fire medlemmer og to varamedlemmer. Minst en skal ikke være

medlem eller ha tilknytning til ledelsen i medlemsbedriftene. To styremedlemmer med vara, velges av og blant aktive medlemmer og pensjonister.

Styret velges for samme periode som kommunestyret.

Virksomheten legger vekt på kjønnsbalanse. Styret består av 3 kvinner og 3 menn.

Pensjon er et kompetansekrevede område. Styremedlemmene skal være egnede i henhold til Finanstilsynets vurderinger og ha plettfriandel innenfor fagområdet. Videre skal det i fellesskap være kompetent. Styret jobber aktivt med kompetanseutvikling.

ÅR	2016	2015
Møter	7	7
Saker	51	47

INTERNKONTROLL

Forskrift om risikostyring og internkontroll av 22.09.08 har flyttet fokus fra kontroll til risikostyring. Pensjonskassen har etablert rutiner ut fra bransjestandard. Internkontrollen dekker de områder som er aktuelle for pensjonskassen og er tilpasset pensjonskassens omfang. Revisor avgir årlig uttalelse.

EKSTERNE PARTER

- Ernst & Young AS - revisor.
- Lillevold & Partners AS - aktuar og forsikringsteknisk konsulent.
- Grieg investor AS - rådgiver innen kapitalforvaltning
- Storebrand – systemleverandør og bistand pensjon

Elverum, 31.12.2016/21.03.2017

Per K. Hammer

Per Kristian Hammer (styreleder)

Turid Olsen

Turid Olsen

Dag Martin Bakken

Dag Martin Bakken (nestleder)

Toril Nersveen

Toril Nersveen

Ole G. Rones

Ole Gjermund Rones

Linda Alette Løkken

Linda Alette Løkken

Trond Ronning

Trond Ronning (daglig leder)

Resultatregnskap

	Note	2 016	2 015
Premieinntekter	7		
Forfalte premier brutto		-56 462	-51 301
- Avgitt gjenforsikringspremie		70	75
Sum premieinntekter for egen regning		-56 392	-51 226
Netto inntekter fra investeringer - Kollektivporteføljen	3		
Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler		-6 826	-7 677
Netto driftsinntekter fra eiendom		-1 606	-1 567
Verdiendringer på investeringer		-13 904	-20 171
Realisert gevinst og tap på investeringer		-15 911	-7 494
Sum netto inntekter fra investeringer - Kollektivporteføljen		-38 247	-36 909
Pensjoner			
Utbetalte pensjoner	8	20 699	21 772
Endring i pensjonsfond ved flytting	9	45 120	0
Sum Pensjoner		65 819	21 772
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktfastsatte	6		
Endring i premiereserve (Inkludert erstaningsavsetning)		8 268	42 487
Endring i tilleggsavsetninger		-3 318	-2 573
Endring i kursreguleringsfond		14 800	21 316
Endring i premiefond		362	528
Sum resultatførte forsikringsforpliktelser - kontraktfastsatte		20 112	61 759
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktfastsatte	1/6		
Overskudd på avkastningsresultat		3 976	0
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		173	0
Forsikringsrelaterte driftskostnader	10/11/14		
Forvaltningskostnader		1 416	1 426
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		2 831	3 304
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		4 248	4 731
Resultat av teknisk regnskap		-312	127
Netto inntekter fra investeringer - Selskapsporteføljen	3		
Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler		-399	-457
Netto driftsinntekter fra eiendom		-94	-93
Verdiendringer på investeringer		-812	-1 200
Realisert gevinst og tap på investeringer		-929	-446
Sum netto inntekter fra investeringer - Selskapsporteføljen		-2 234	-2 196
Forvaltningskostnader	10	83	85
Resultat av ikke-teknisk regnskap		-2 151	-2 111
Resultat før skattekostnad		-2 463	-1 984
Skattekostnader	15	0	-121
Resultat før andre resultatkomponenter		-2 463	-2 105
Totalresultat		-2 463	-2 105

Kontantstrøm

Driftsaktiviteter	Noter	2016	2015
Premieinnbetalinger	7	56 392	51 301
Innbetalt premiefond	6	-7 776	-10 859
Endring fordringer	2	109	175
Leverandørkostnader		-2 785	-3 255
Lønn og honorarer		-1 545	-1 521
Endring kortsiktig gjeld	5	252	-151
Pensjoner	8	-20 699	-21 772
Skatt	15	0	121
Sum		23 949	14 038
Investeringsaktiviteter			
Salg/Kjøp aksjer og obligasjoner		-2 494	-37 382
Endring fordringer			0
Inntekter eiendom		1 700	1 660
Renter bankinnskudd		136	221
Renter av obligasjoner		7 089	7 913
Endring balanseførte renter		495	739
Realiserte gevinster		16 840	7 939
Sum		23 766	-18 910
Finansieringsaktiviteter			
Innbetaling av egenkapital	13	2 003	1 805
Flytting pensjonsordninger	9	-47 732	
Sum		-45 729	1 805
Inngående saldo		12 840	15 907
Utgående saldo		14 826	12 840
Endring bank		1 985	-3 066

Endring egenkapital

Se note 13

	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital				Sum opptjent	Sum EK
		Risikoutj. fond	Annen opptjent	Urealiserte gevinster			
UB 2015	49 381	4 451	-12 204	6 665	-1 089	48 292	
Avgang ved flytting EF og EN	-1 418					-1 418	
Innbetalt	2 003				0	2 003	
Bruk (oppreservering K-2013)			-2 146		-2 146	-2 146	
Årsresultat		173	1 427	864	2 463	2 463	
UB 31.12.2016	49 966	4 623	-12 924	7 529	-772	49 194	

Balanse - Eiendeler

	<i>note</i>	2016	2015
<i>Selskapsporteføljen</i>			
Investeringer -			
Bygninger og andre faste eiendommer		1 849	1 881
Investering som måles til amortisert kost			
Finansielle eiendeler som holdes til forfall		2 354	2 838
Utlån og fordringer		6 981	7 153
Eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler		15 432	14 831
Obligasjoner/verdipapirer med fast		18 712	18 420
Sum investeringer	2	45 327	45 124
Fordringer	2		
Knyttet til premieinntekter		1	7
Andre			
Sum fordringer		1	7
Andre eiendeler (bank)	2	818	721
Forskuddsbetalte kostnader/opptjente ikke mottatt i		-	-
Sum eiendeler i selskapsporteføljen	4	46 147	45 852
<i>Kollektivporteføljen</i>			
Investeringer -			
Bygninger og andre faste eiendommer	2	31 651	31 619
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall		40 305	47 692
Utlån og fordringer		119 527	120 227
Eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler		264 232	249 267
Obligasjoner/verdipapirer med fast		320 390	309 594
Utlån og fordringer		21	124
Bankinnskudd	2	14 008	12 119
Sum investeringer i kollektivporteføljen	4	790 134	770 643
Sum eiendeler i kundeporteføljene		790 134	770 643
Sum Eiendeler		836 280	816 495

Balanse - Egenkapital og forpliktelse

	<i>note</i>	2 016	2 015
Egenkapital			
Innskutt egenkapital		-49 966	-49 381
Opptjent egenkapital			
Risikoutjevningfond	6	-4 623	-4 451
Annen opptjent egenkapital		5 395	5 539
Sum opptjent egenkapital		<u>772</u>	<u>1 089</u>
Sum egenkapital	13	<u>-49 194</u>	<u>-48 292</u>
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktfaste forpliktelser			
Premiereserve		-620 287	-612 090
Premiereserve K2013 - Rest fra EK		0	2 146
Tilleggsavsetninger		-24 397	-27 715
Kursreguleringsfond		-118 416	-103 616
Erstatningsavsetning		-4 289	-4 218
Premiefond		-18 231	-21 497
Sum forsikringsforpliktelser	6	<u>-785 620</u>	<u>-766 989</u>
Andre forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	14	-287	-415
Andre avsetninger for forpliktelser		-1 179	-798
Sum Andre forpliktelser	5	<u>-1 466</u>	<u>-1 214</u>
Sum egenkapital og forpliktelser		<u><u>-836 280</u></u>	<u><u>-816 494</u></u>

Elverum, 31.12.2016/21.03.2017

 Per Kristian Hammer (styreleder)

 Turid Osen

 Dag Martin Bakken (nestleder)

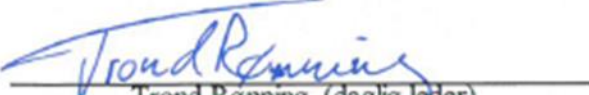
 Toril Nersveen

 Ole Gjermund Rønes

 Linda Alette Løkken

 Trond Rønning (daglig leder)

Noter

Innhold

.....	4
Note - Regnskapsprinsipper.....	15
Note 1 - Resultatanalyse	16
Note 2 - Finansielle Eiendeler	17
Note 3 - Kapitalavkastning	19
Note 4 - Kapitaldekning og solvensmargin	19
Note 5 – kortsiktg gjeld	20
Note 6 - Forsikringsforpliktelser	20
Note 7 – Pensjonsordningen	20
Note 8 - Pensjoner	21
Note 9 - Flytting	22
Note 10 – Administrasjon.....	22
Note 11 - Ytelser og lån til ledende ansatte.....	22
Note 12 - Nærstående parter	23
Note 13 - Endring av egenkapital	23
Note 14 - Pensjonskostnad egne ansatte.....	23
Note 15 - Skatt.....	24

NOTE - REGNSKAPSPRINSIPPER

Resultatregnskapet består av teknisk regnskap og ikke teknisk regnskap med hver sine resultatbegreper. I tillegg fremkommer resultatanalyse i note 1 som er avgjørende for fordeling mellom medlemsbedrifter og selskap.

Generelt om regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med:

- Lov om årsregnskap mv. av 17.06.1998 nr. 56 (RL)
- Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak av 20.12.2011 nr 1457 jf. RL § 10-1, 3. ledd. endret 16.12.16.
- Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder av 21.01.08 nr. 57, jf. RL § 39 femte ledd. Forskriften § 7-3 første ledd hjemler forenklet krav til noter. Adgangen er benyttet da vi anser at dette ikke svekker regnskapsinformasjonen.

Finansielle eiendeler

Felles forvaltning

Elverum kommunale pensjonskasse har valgt å gjennomføre felles forvaltning av selskaps- og kollektivporteføljen. Avkastningen er i resultatregnskapet fordelt i henhold til selskapsporteføljen og kundeporteføljen i inngående balanse. (Renteresultat)

Investerings eiendom verdsettes til virkelige verdi i henhold til takst.

Obligasjoner som holdes til forfall vurderes til amortisert kost ved bruk av effektiv-rentemetoden.

Ikke realisert gevinst på aksjer, andeler, obligasjoner og andre verdipapirer som holdes for omsetning, vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Urealiserte kursgevinster på finansielle omløpsmidler føres til fond i henhold til forsiktighetsprinsippet.

Fordringer på premie og annet er balanseført til virkelig verdi og nedskrives ved sannsynlige tap.

Avsetninger

Premiereserven utgjør den forsikrings-tekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningstidspunktet. Aktuar gjennomfører beregningen som inkluderer avsetning for administrasjonsreserve og IBNR¹/RBNS²-avsetninger.

Administrasjonsfond skal dekke betjening av opptjente rettigheter hvor premiebetaling er opphørt.

Tilleggsavsetninger representerer en forsikringsmessig buffer som kan brukes til å dekke manglende bokført avkastning mellom 0 % og rentegarantien.

Premiefondet er resultat som er tilført kundene eller direkte innbetalt til fondet. Premiefondet kan anvendes til å dekke fastsatt premie. Midlene tilføres årlig garanterte rente som tilsvarende årets opptjening.

Risikoutjevningfond er avsetninger av overskudd på risikoresultat og kan brukes til å dekke negativt risikoresultat.

Kursreguleringsfond er ikke realiserte gevinster som tilhører kundene. Fondet er en del av bufferkapitalen.

¹ Hendelser som har skjedd, men ikke rapportert

² Hendelser som er rapportert, men ikke avgjort

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av kollektiv pensjonsordning som er ytelsesbasert i henhold til tariffavtale i KS-området.

Årets pensjonskostnad tilsvarende betalt arbeidsgiverpremie, korrigert for estimert endring i påløpt forpliktelse med fradrag for tilordnet andel av EKPs totale forsikringsfond beregnet etter IAS 19. I påløpte forpliktelser inngår forsikret AFP-ytelse (AFP 65-66).

- 3,0 % for midler opptjent før 2012.
- 2,5 % for 2012 til 2014.
- 2,0 % fra 2015.

Manglende bokført (realisert) avkastning mellom 0 % og rentegarantien kan dekkes gjennom bruk av tilleggsavsetninger. Alternativt dekkes dette av egenkapital. Negativ bokført avkastning dekkes alltid av egenkapital.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som gjensidige livsforsikrings-selskaper.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med en nominell sats på 24 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode, er utlignet. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli benyttet.

Pensjonskassen ilegges 0,3 % formuesskatt av ligningsmessig netto formue.

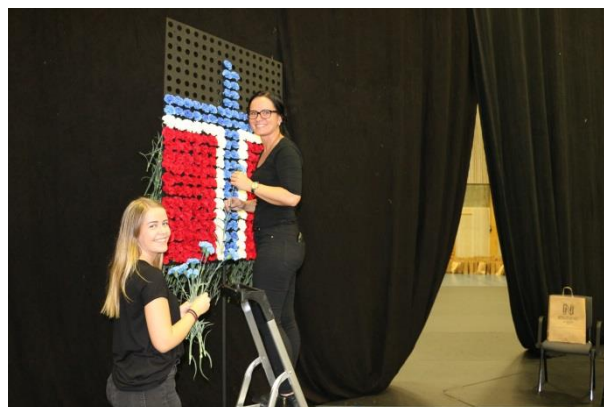
NOTE 1 - RESULTATANALYSE

Pensjonskassens regnskap er tre regnskap i ett. Det felles resultatet etter kostnader og pliktige avsetninger fordeles i henhold til forsikringsvirksomhetsloven.

Avkastning: – Midler tilhører medlemmene til dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser, og pensjonskassens egenkapital. Tabellen nedenfor viser hvordan dette fordeles.

Midlene som tilhører medlemsvirksomhetene er garantert en avkastning (premiereserve og premiefond).

Avkastning:	2 016	2 015
Avkastning kundeporteføljen	38 267	36 909
Bokført avkastning selskapsporteføljen	2 229	2 196
Sum verdijustert avkastning	40 496	39 105
Ikke realiserede gevinster	-15 664	-22 586
Garantert rente til premiefond	-362	-528
Til selskapsporteføljen	-864	-928
Avkastningsgaranti	-15 711	-17 637
Renteresultat:	7 894	-2 573

Administrasjon av selskapet – En del av premien som betales skal finansiere driften av pensjonskassen, med styre, ansatte, kontorlokaler, programvare etc.

Drift:	2 016	2 015
Innbetalt beregnet administrasjonspremie	4 477	4 544
Premiesats	1,18 %	1,15 %
- bokførte kostnader	-4 330	-4 816
Korr AGA på refundert AFP	236	141
+ Frigjort administrasjonsfond	-200	200
Administrasjonsresultat	183	70

Pensjon handler om sparing og forsikring og derved risiko. Vi beregner (forsikrings-) risikoresultat som en residual som avstemmes mot aktuars beregninger. I en stor populasjon og riktige forutsetninger og ingen unormale hendelser, vil denne være +/- 0. Da er premie, avsetninger og uttak i balanse med reservene.

Pensjon:	2 016	2 015
Resultat før tilleggsavsetninger	2 429	-1 737
Flyttede tilleggsavsetninger	7 293	
- Rentegarantipremie	-379	-388
- Administrasjonsresultat	-183	-70
- Bokført avkastning til selskap	-864	-928
- Renteresultat	-7 894	2 573
Risikoresultat:	402	-549

NOTE 2 - FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle Investeringer

Kapitalforvaltningsstrategien fastsetter at risikoen skal være moderat.

Følgende klasser benyttes:

- Obligasjoner som holdes til forfall
- Lån og fordringer
- Obligasjonsfond - norske
- Obligasjonsfond - internasjonale
- Aksjefond – norske
- Aksjefond – internasjonale
- Pengemarkedsfond - norske

«Obligasjoner som holdes til forfall» og «Lån og fordringer» forvaltes diskresjonært av eksterne forvaltere. Porteføljene består i hovedsak av norske obligasjoner. «Lån og fordringer» erstatter over tid «Obligasjoner som holdes til forfall». Pensjonskassen har som intensjon å holde klassen «Lån og Fordringer» til forfall. Byttet gir mulighet til å selge enkeltpapirer i denne klassen uten å være tvunget til å reklassifisere alt, dersom en spesiell situasjon skulle oppstå.

Ved verdsetting til amortisert kost svinger verdien lite og elementene stabiliserer resultatet. Instrumentene skal i seg selv innebære lav kredittrisiko.

Plassering i fond fordeles normalt på 3 til 6 fond i hver klasse. For aksjer benyttes både indeks fond og aktivt forvaltede fond. Alle fond er klassifisert som «holdt for omsetning».

Risiko

Likviditetsrisiko – Risiko for at en ikke får omsatt fondsandeler ved behov for likvider. Begrenses gjennom valg av utsteder.

Renterisiko – Risiko for endring av plasseringens verdi ved renteendringer i markedet. Utlignes ved at aksjer og rentepapirer i stor grad er motsykliske.

Motpartsrisiko – Risiko for at utsteder ikke kan gjøre opp for seg. Søkes redusert gjennom bruk av fond.

Valutarisiko – risiko for endring i kursforhold mellom fondets valuta og norske kroner De fleste fond vi er plassert i er valutasikret.

Måling av risiko gjøres gjennom ekstrapolering av historiske data og beregning av forventet avkastning og sannsynlig svingning.

Finansielle investeringer	Verdi- hierarki	Bokført verdi	Kostpris	Markeds- verdi	Andel av porteføljen	Avkastn. i %
Eiendomsfond	1	22 099	21 625	22 099	2,69 %	
Direkte eid	3	33 500	25 000	33 500	4,08 %	
Sum Eiendom		55 599	46 625	55 599		6,02
Obligasjoner holdt til forfall	2	42 659	42 996	43 909	5,19 %	4,5
Lån og fordringer	2	126 508	126 404	127 076	15,40 %	3,31
Sum måles til amortisert kost		169 167	169 399	170 984		
Aksjefond - Norske	1	94 519	67 151	94 519	11,51 %	15,41
Aksjefond - Internasj.	1	163 046	89 256	163 046	19,85 %	3,98
Sum aksjefond		257 565	156 407	257 565		
Obligasjonsfond - Norske	1	7 784	7 784	7 784	0,95 %	0,03
Obligasjonsfond - Internasj.	1	291 315	267 086	291 315	35,46 %	3,5
Likviditet/pengemarked	1	40 000	40 026	40 000	4,87 %	1,95
Sum verdipapirer med fast avkastning		339 100	307 112	339 100		
Sum		821 431	679 544	823 248	97 %	5,07

Midlertidige bankinnskudd er ikke tatt med i tabellen, derfor er porteføljen bare 97%

Eiendom

Amundsengården, St. Olavsgt. 4, er kategorisert som investeringseiendom. Verdi fastsettes i henhold til IAS 40.

Taksten er gjennomført av frittstående og uavhengig takstmann som ikke har noen bindinger til andre aktører i eiendomsbransjen. Verditaksten er utført i henhold til Norges Takserings Forbunds regler, NS 3451 og NS 3940, og basert på visuell befaring uten inngrep i byggverket, supplert med enkle målinger. Normalleie er lagt til grunn. Ved beregning av tomteareal er arealet mellom bygning og gate, samt grunnflate på bygningen tatt med. Grunnlaget for verdifastsettelsen er en tomteverdi på 1 450 og en kapitalisert verdi på 2 378. Brutto årlig leieverdi er fastsatt til 2 522. Eiendommen ble taksert i 2014.

	2016	2015
Anskaffelseskost 2005	25 000	25 000
Tidligere reguleringer	8 500	8 500
Årets regulering	-	-
Bokført verdi	33 500	33 500

Elverum kommune leier bygget på en uoppsigelig avtale. Lokalene er tilpasset av leietaker for eget behov. Leietaker er ansvarlig for vedlikehold. Bortfall av leieinntekter anses ikke som en reell fare.

Med unntak av eiendom er markedsverdi bestemt i aktive markeder.

Bankinnskudd

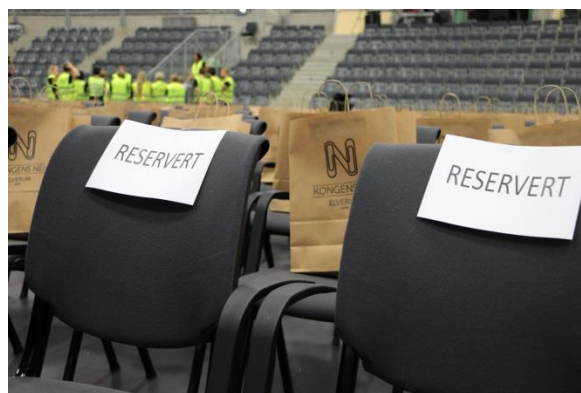
	2016	2015
Drift	12 052	11 336
Forvaltere	2 095	784
Skatt	678	716
Plassering	-	4
Sum	14 826	12 840

Fordringer

	2016	2015
Medlemsbedrifter	22	131

Fordeling mellom porteføljene

	Kunde	Selskap	Sum
Finansielle eiendeler	776 103	45 327	821 431
Bankinnskudd	14 008	818	14 826
Fordringer	21	1	22
Sum	790 132	46 147	836 279

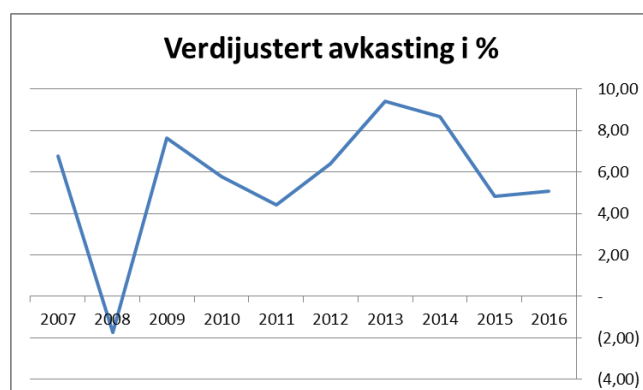

NOTE 3 - KAPITALAVKASTNING

	2016	2015
Verdijustert avkastning i %	5,07	4,84
Verdijustert avkastning i kr	40 553	39 105
Kollektivporteføljen	38 315	36 909
Selskapsporteføljen	2 238	2 196
Sum eiendeler	836 280	816 495

Gjennomsnittlig avkastning:

	2016	2015
I år	5,07 %	4,84 %
Snitt siste 5 år	7,75 %	7,90 %
Snitt siste 10 år	6,16 %	5,89 %

Figur: Verdijustert avkastning i prosent

NOTE 4 - KAPITALDEKNING OG SOLVENSMARGIN

Type eiendeler	Bokf. verdi-16	Vektet verdi-16	Vekting	Bokf. verdi-15	Vektet verdi-15
Statsobligasjoner, holdt til forfall	11 895	0	0	2 034	0
Utenlandske obligasjoner, lån og fordringer	0	0	10	8 301	830
Obligasjoner andre, lån og fordringer	126 508	12 651	10	119 079	11 908
Bankinnskudd, drift/plassering	12 745	2 549	20	12 124	2 425
Bankinnskudd, skattetrekk og forvaltning	2 081	416	20	716	143
Obligasjoner andre, holdt til forfall	30 764	6 153	20	48 496	9 699
Obligasjonsfond	299 100	59 820	20	288 780	57 756
Pengemarkedsfond	40 000	8 000	20	39 235	7 847
Fordringer sponsor	22	4	20	108	22
Fordringer andre	0	0	20	23	5
Aksjer og andeler	279 664	279 664	100	264 098	264 098
Eiendom	33 500	33 500	100	33 500	33 500
Sum	836 280	402 757		816 494	388 232
Fradrag for urealiserte gevinster		118 416			103 616
Beregningsgrunnlag/Vektet kapital		284 341			284 617
Minste kapitaldekning - 8 % av beregningsgrunnlag		22 747			22 769
Fri egenkapital		37 042			37 176
Fri egenkapital over minste kapitaldekning		14 294			14 407
Kapitaldekning		13,03 %			13,06 %

Solvensmargin

Solvensmarginikravet for pensjonskassen i henhold til Finanstilsynets standard for rapportering.

	2016	2015
Solvensmarginikrav	26 264	26 813
Solvenskapital	66 967	64 389
Solvensmargin i %	255 %	240 %

Stresstest

	2016	2015
30% verdifall på norske aksjer	28 356	23 586
20% verdifall på utenlandske aksjer	32 609	34 940
2% økning i rente på rentepapirer	5 826	5 776
10% verdifall på eiendom	3 350	3 350
Sum	70 141	67 652

Bufferkapital

Bufferkapitalen skal kunne dekke et fall i markedsverdien tilsvarende:

	2016	2015
Egenkapital ut over kapitaldekning 8 %	22 747	22 769
Tilleggsavsetning (Ett års rentegaranti)	17 282	19 400
Kursreguleringsreserve	118 416	103 616
Sum	158 445	145 785

Bufferkapitalen er tilstrekkelig til å dekke mer enn 2 stresstester.

NOTE 5 – KORTSIKTG GJELD

	2 016	2 015
Gjeld til andre	338	-58
Betalbar skatt	0	0
Forskuddstrekk	677	712
Arbeidsgiveravgift, 6. termin	80	61
Arbeidsgiveravgift, feriepenger	10	10
Feriepenger, avsatt	74	73
Pensjonsforpliktelser	287	415
Andre periodiseringer	-1	0
Sum	1 466	1 213

NOTE 6 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

	Premie- reserve	Erstatnings avsetning	Tilleggs- avsetning	Premie- fond	Kursreg. fond	Total	Risikoutj- fond
Inngående balanse *1	609 944	4 218	27 715	21 497	103 616	766 990	4 451
Resultatførte avsetninger	8 197	71	-3 318	362	14 800	20 112	0
Resultattilordning			0	4 148	0	4 148	173
Inn-/utbetalinger *2	2 146	0	0	-7 776	0	-5 630	0
Utgående balanse	620 287	4 289	24 397	18 231	118 416	785 620	4 623

1 - Inngående balanse på premiereserven omfatter også manglende oppreservering fra EK.

2 - Innbetaling er rest oppreservering fra EK.

Pliktige avsetninger er balanseført med **100 %** dekning etter beste estimat. Oppreservering fra egenkapital etter K2013 er sluttført i 2016.

NOTE 7 – PENSJONSORDNINGEN**Beskrivelse av pensjonsordningen**

Avtalen er i henhold til KS-tariffområde.

Pensjonen er ytelsesbasert med netto garanti på 66 % av sluttlønn ved full opptjening i forhold til gjennomsnittlig stillingsprosent. Utbetaling samordnes med folketrygden.

Pensjonsordningen omfatter alle ansatte i Elverum Energi AS, Midt-Hedmark Brann og Redningsvesen IKS og Elverum kommunale pensjonskasse. Elverum kommunes ansatte som ikke har pliktig medlemskap i Statens Pensjonskasse eller KLP omfattes av ordningen.

Endringer i forutsetninger

- Redusert dødelighet på 10 % gir
 - Økt premiereserve på 16 000.
- Økt uførehyppigheten på 15 % gir
 - økt premiereserven på 3 000.

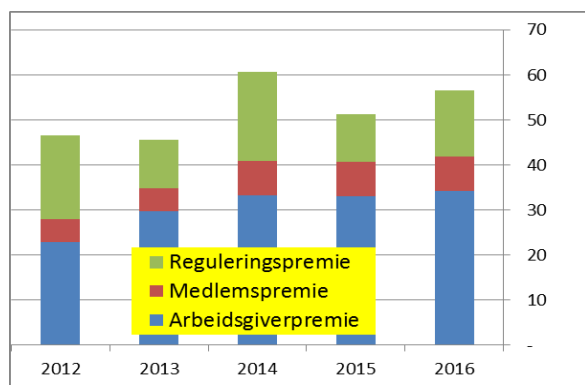
Endret dødelighet er forhold som verken pensjonskassen eller medlemsbedriften kan påvirke. Antall uføre de siste 3 årene har derimot ligget under aktuars forventning. Fra 2012 er det gitt tillatelse til å anvende lavere uføregrunnlag enn tidligere i premiefastsettingen. Siden grunnlagsdata i pensjonskassen i seg selv er små, er det anvendt forventninger tilsvarende et større norsk livselskap.

Forfalte premier

Pensjonskassens styre fastsetter årlig premiesatsen i pensjonsordningen etter anbefaling fra aktuar.

- Arbeidsgiver – kommunale virksomheter 8,5%.
- Arbeidsgiver - energiselskapene 7,56 %
 - AFP er dekket i LO/NHO-ordningen.
- Medlemspremien 2 %.
- Premiene er fastsatt i % av pensjonsberettiget lønnsgrunnlag.
- Reguleringspremien er innkrevd i forbindelse med lønns- og G-reguleringen og kjent lønnsvekst per september. Innbetalingen blir avregnet mot premiefondet pr 31.12. etter aktuars beregning av faktisk reguleringskostnad.

	2016	2015
Arbeidsgiverpremie	34 246	33 023
Medlemspremie	7 507	7 714
Reguleringspremie	14 709	10 565
Sum forfalte premier	56 462	51 301
Herav rentegaranti	379	388
- Dekket av premiefondet	6 582	10 859
Innbetalt	49 501	40 054

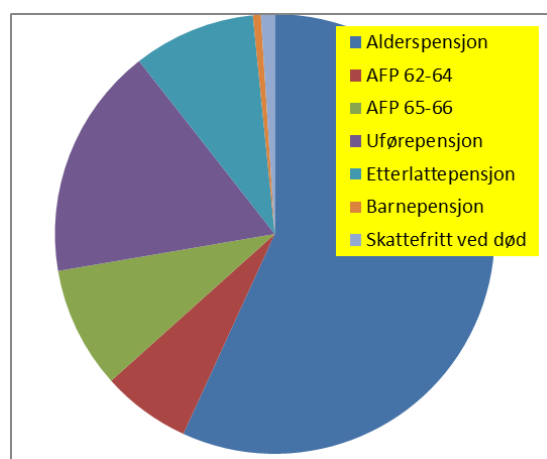
Figur: Premie i mill kr

Medlemmer i ordningen

	2016	2015
Aktive	1 240	1 448
Fratrådte med rett	1 429	1 094
Fratrådte uten rett	300	253
Pensjonister	517	505
Uførepensjonister	110	126
Alderspensjonister	341	316
Etterlattepensjonister	57	53
Barnepensjonister	3	4
Avtalefestet pensjon	6	6
Sum	3 486	3 300

NOTE 8 - PENSJONER

På ikke forsikret AFP, (AFP 62-64) betales det arbeidsgiveravgift. Disse pensjonene refunderes inkludert arbeidsgiveravgift.

Figur: Erstatninger fordelt på grupper

	2016	2015
Alderspensjon	14 570	14 175
AFP 62-64	1 675	1 000
AFP 65-66	2 295	2 779
Uførepensjon	4 386	4 655
Etterlattepensjon	2 306	2 362
Barnepensjon	149	170
Skattefritt ved død	259	145
Overføringsavtalen - utbetalt	1 677	1 634
Overføringsavtalen - innbetalt	(4 451)	(4 007)
Refundert AFP 62-64	(2 167)	(1 141)
Sum	20 699	21 772

Endring fra i fjor	
Alderspensjon	3 %
AFP 62-64	67 %
AFP 65-66	-17 %
Uførepensjon	-6 %
Etterlattepensjon	-2 %
Barnepensjon	-12 %

Endring i AFP 62-64 gir delvis signaler om generasjonsskifte. Det kan også være et uttrykk for at kommunen fjernet den økonomiske delen av seniorpolitikken.

NOTE 9 - FLYTTING

Der er avgitt reserver da Elverum Nett AS og Elverum Fjernvarme AS flyttet sine ordninger til KLP ved årsskifte etter at selskapene fusjonert inn i Eidsiva Energi AS. Endring er dokumentert på side 3 i Årsberetningen.

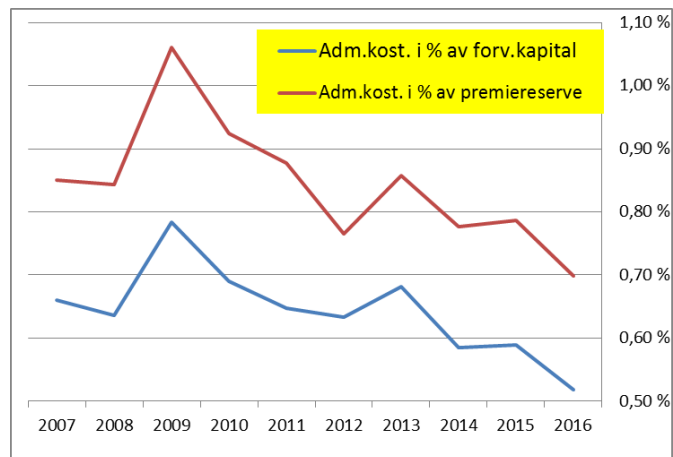
	Endring	
Premiereserve (ink adm-reserve)	37 827	
Tilleggsavsetninger	1 692	39 519
Premiefond		1 194
Innskutt egenkapital		1 418
Kursreguleringsfond		5 601

NOTE 10 – ADMINISTRASJON

	2016	2015
Lønn og styrehonorarer	1 529	1 619
Konsulenthonorar	1 504	1 534
Lisenser/ IT kostnader	447	397
Kontorkostnader	150	228
Kurs, reise m.v.	17	17
Regnskapsmessig revisjon	117	137
Forsikringsmessig revisjon	433	742
Medlemsavgifter m.v.	80	83
Husleie	54	60
Sum	4 330	4 816
Ikke tenknisk regnskap	4 248	4 731
Teknisk regnskap	83	85
Sum	4 330	4 816

Lønnskostnader går ned på grunn av reduksjon i avsetning for pensjonsforpliktelser.

Pensjonskassen har i 2016 hatt 1 ansatt i 100% stilling.

Figur: Administrasjonskostnad mot premiereserve og forvaltningskapital.

NOTE 11 - YTELSER OG LÅN TIL LEDENDE ANSATTE

Styret godtgjøres i henhold til grunnbeløpet i Folketrygden (G) jf. sak 14/2000.

1 G for leder, 1/2 G for øvrige. I tillegg tilstås 4 % av G per møte jf. sak 27/08.

Styregodtgjørelsen dekker også tapt arbeidsfortjeneste.

	Lønn	Honorar	Revisjon
Trond Rønning (daglig leder)	715		
Per Kristian Hammer (leder)		118	
Dag Martin Bakken (nestleder)		68	
Toril Nersveen		68	
Turid Olsen		72	
Linda Alette Løkken		68	
Ole Gjermund Rønes		72	
Sum		466	
Revisor		30	87
Aktuar		433	

Daglig leder har pensjonsrettigheter på samme vilkår som øvrige medlemmer i pensjonsordningen.

Det er ikke gitt lån eller garantier til daglig leder eller medlemmer av styret.

NOTE 12 - NÆRSTÅENDE PARTER

Største sponsor (kommunen) er i denne sammenheng ansett som nærstående part. Vi har hatt følgende transaksjoner:

	2016		2015	
	Inntekter	Kostnader	Inntekter	Kostnader
Ordinær premie	35 668		33 051	
Reguleringspremie	8 487		8 173	
AFP	1 911		1 141	
Husleie	1 700		1 660	
Leie lokaler inkl IKT		275		275
	47 766	275	44 025	275

NOTE 13 - ENDRING AV EGENKAPITAL

	Innskutt		Opptjent			Sum EK
		Risiko- utgj. fond	Annen opptj. EK	Urealiserte gevinster	Sum EK opptjent	
IB	49 381	4 451	-12 204	6 665	-5 539	48 292
Innbetalt	2 003				-	2 003
Bruk (Oppreservering K-2013)			-2 146		-2 146	-2 146
Avgitt ved flytting	-1 418				-	-1 418
Opptjent		173	1 427	864	2 291	2 463
Spesifikasjon av opptjent						
Rentegarantipremie			379		379	
Renteresultat			864	864	1 729	
Administrasjonsresultat			183		183	
Risikoresultat		173			173	
UB	49 966	4 623			-5 395	49 194

Bruk av egenkapital er oppreservering for K-2013 i henhold til plan. Dette er direkte ført istedenfor som disponering av resultat.

NOTE 14 - PENSJONSKOSTNAD EGNE ANSATTE

	2016	2015
Pensjonsforpliktelse	764	630
Pensjonsmidler	-513	-438
Netto forpliktelse	252	192
Akkumulert gevinst/tap	-	172
Verdi forpliktelse til balansen	252	364
Arbeidsgiveravgift	35	51
Bokført pensjonsforpliktelse	287	415
Pensjonsopptjening	132	142
Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	17	17
Avkastning på pensjonsmidler	-13	-9
Amortisering av estimatavvik	-	13
Pensjonskostand	136	163
Innbetalt premie	72	63
Endring forpliktelse	63	100
Arbeidsgiveravgift på forpliktelse	9	14
Endring i balansen	72	114

Økonomiske forutsetninger	2016	2015
Diskonteringsrente	2,60 %	2,30 %
Avkastning på pensjonsmidler	2,70 %	3,20 %
Årlig lønnsvekst	2,50 %	2,75 %
Årlig G-regulering	2,25 %	2,50 %
Årlig pensjonsregulering	1,50 %	1,75 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Korridor grense for amortisering av	10,00 %	10,00 %

NOTE 15 - SKATT

	2016	2015
Beregning av grunnlag for inntektsskatt:		
Resultat før skattekostnad	2 463	1 984
Verdiendringer finansielle anleggsmidler	-14 715	-23 523
Korrigert verdiendring for 2015	2 151	
<i>Permanente forskjeller:</i>		
Gevinst /tap ved salg av aksjefondsandeler	-815	-360
Andel skattepl. overskudd i deltakerlignet selskap	655	38
Endring i midlertidige forskjeller:		
Endring pensjonsforpliktelser egne ansatte	-112	41
Driftsmidler	-716	-771
Obligasjoner og fordringer	803	121
Risikoutjevningfond	-173	549
Årets skattegrunnlag	-10 459	-21 921
Spesifikasjon av forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier:		
Bygninger	16 715	15 999
Pensjonsforpliktelser egne ansatte	-252	-364
Obligasjoner og fordringer	-3 678	-2 875
Risikoutjevningfond	4 624	4 451
Framførbart underskudd	-105 751	-95 292
Grunnlag utsatt skatt/utsatt skattefordel (-)	-88 342	-78 081

Utsatt skattefordel, nominelt 24 % av grunnlaget, er ikke innregnet som eiendel i balansen.

